1875. II. évfolyam. 59. szám. Debreczen, Szerda, márcz. 24.

Előfizetési feltételek:
helyben házhos hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszrenynyomdában*, azután Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények a szerkeszt. irodában vétetnek fel. *Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba*, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába „Tisza"-bankház (Főpiacz 1584. szám. a. földszint jobbra) czímezendők.

Éljen Tisza Kálmán!

mint Debreczen város első választókerületének mai napon egyhangulag ujból elválasztott kepviselője!

= Örömünnepet ül ma Debreczen város lelkes polgársága. . .

Örömünnepet ül, mert ismét magának mondhatja, még pedig az első választókerület egyhangu választása folytán azon nagy férfiut, kit immáron 14 éven keresztül 5 választás alkalmával, tisztelt meg határtalan bizalmával és legféltettebb érdekei képviselésével. . . .

Hogy miképen felelt meg ez átalános bizalomnak Tisza Kálmán a lezajlott 14 éven keresztül, azt most nem fejtegetjük, hivatkozunk e helyett a mai ünnepélyes cselekmény lelkesitő lefolyására, hivatkozunk a debreczeni derék polgárság ez alkalomból tanusitott magatartására, mely fényesebben beszél, mint minden szó, lenne az bár a határtalan öröm és a méltó lelkesedés virágos tárházából kiválogatva.

A mai örömnap, nemcsak ünnep volt e város lakosságára nézve, hanem egyszersmind az itéletnek, az igazságszolgáltatásnak komoly napja is.

Igen, itéletet mondott ma a debreczeni 1-ső választókerület derék polgársága azon pártviszály ügyében, melyet nem átallottak e békés város polgárai között szitani azon egyének, kik ma kell, hogy arczpirulással, megszégyenülve álljanak azon fényes igazságszolgáltatás előtt, melyet Tisza Kálmán és a szabadelvü párt, a választó polgárság azon itélőszéke előtt nyert, — melytől nincs apelláta sehova. . .

Debreczen város első választókerületének polgársága kimondta azon itéletet, melyet tőle bizton vártunk és reméltünk, kimondta ünnepélyesen, kimondta lelkesen s ez által egyszersmind megvonta a létjogosultságot a szélsőbalok és függetleneknek, e város kebelében eddig is sikertelen törekvéseitől.

Hogy a választó polgárság itélete csak igy, és nem másképen fog hangzani, azt jól tudtuk; de, hogy az ily átalános lelkesedéssel, ily egyhanguasággal fog megtörténni, alig lehetett remélni azon fondorkodások, azon áskálódások után, melyeket a „Debreczen" és az „Egyetértés" heteken, hónapokon át szennyes kezekkel szórtak hazánk nagy fia Tisza Kálmán és a szabadelvü párt ellen.

De ime, a mai nap eredménye, a melyet csakis az átalános lelkesedés lehetett képes előidézni, fényesen igazolta azt, hogy az álpróféták acsarkodása kiáltó szó volt a pusztában; fényesen igazolta a mai eredmény Debreczen város polgárainak politikai érettségét, s hazafias józan felfogását, melyet üresen kongó nagy szavakkal, czéltalan ámitgatásokkal nem lehet azon utról letériteni, melyen egyesegyedül lehető alkotmányos uton elérni a nagy és nemes kitüzött czélt, a szeretett haza állami önállóságának biztos kivivását, s virágzó, boldog állapotba juttatását.

Fogadják a debreczeni első választókerület derék polgárai, kik nem lettek hütlenek dicső politikai multjokhoz és elveikhez, — örömtől repeső szivünkből eredő lelkes üdvözletünket, s legyenek meggyőződve, hogy a mai nap fényes eredménye folytán az egész nemzet, az egész ország elismeréssel nyujtja feléjök üdvözlésre a honfiui jobbot.

Minden kötelesség teljesitése önmagában hordja boldogitó jutalmát . . . s ezen kötelességek közt legelső helyen áll minden magyar embernél a szeretett haza iránti szent kötelesség, a melyet a midőn önök ma honfiui szivök tántorithatlan meggyőződése szerint lelkesen teljesitettek, s igy a legszebb jutalmat immáron önmagukban, mai nap tanusitott hazafias kötelességük teljesitésében feltalálták, — engedjék meg, hogy őszinte örömünk kifejezéséül kiálthassuk:

Éljen a debreczeni első választó kerület lelkes polgársága!!

Éljen a választó kerületnek egyhangulag megválasztott derék képviselője, éljen **Tisza Kálmán!!**

Éljen azon politikai párt, mely a mai nappal létjogosultságot nyert Debreczenben, éljen a szabadelvü párt!!

* * *

De térjünk át immáron a mai ünnepélyes cselekmény történethü leirására.

Már korán reggel kitüzettek városszerte a nemzeti lobogók, s az utczákon a szokatlan élénk sürgés forgás jelezte a mai nap jelentőségét.

A választó polgárok Csapó utczán a csizmadia szinben 8 óra után kezdtek gyülekezni, honnan is, a mintegy 400—500 főből álló menet megindult a főiskola felé. Az imposans menetet Bányay Móricz zászlóvivő nyitotta meg s gyönyörü szép rendben, olykor olykor felharsanó lelkes éljenzés között vonultak a választási helyiség felé.

A főiskola imaterme, a karzatok, s a főiskola folyosói zsufoltig megteltek a választó polgársággal, a kiken kivül csupán a lapok igazolt tudósitói nyertek a választási helyiségbe, a választási elnök által kiállitott jegy előmutatása után bebocsáttatást.

Pont kilencz órakor vette a választási actus kezdetét, a mikor is Buzás Pál választási elnök felállott, s körülbelől a következő szavakkal nyitotta meg a választási gyülést:

„Tisztelt választók! Az 1872-ik év julius 1-ső napján e helyiség ugyanazon eljárás szinhelye volt, a miért most itten egybegyültünk. Azon országos képviselői megbizatás, melyet akkor tőlünk a debreczeni első választó kerület választó polgáraitól Tisza Kálmán nyert, 3 évre szólott. E három év ma még nem járt le. De a mi szeretett volt képviselőnk az alkotmányos király bizalma által, az ország alkotmányos kormányába meghivatván, a parlamenti bevett szokás szerint kötelességében állónak tartotta lemondani képviselői állásáról, s hivatkozni választóira, hogy ma is, midőn a kormánynak a haza szent érdekében tagja lett, akarják e őt továbbra is legszentebb érdekeik képviselésével megtisztelni. — Ezen lemondás folytán a képviselőház elnöke uj választást rendelt el, s annak foganatositása végett gyültünk ma itt össze.

Ezekben kifejtvén czéljait a t. választó polgárok mai összejövetelének, kérem t. választási jegyző urat, hogy a megbizatásunkra vonatkozó hivatalos iratokat legyen szives felolvasni."

Ezután Tóth Sámuel választási jegyző felolvassa a debreczeni központi választási bizottmány átiratát, melyben a választási elnökök és jegyzők kineveztetnek.

Ez okmány felolvasása után ismét Buzás Pál elnök emelt szót: „Ezekkel igazolva itteni állásunk jogosultságát, — tisztemből kifolyólag ezennel felolvasom a törvény azon §§-ait, melyek a választási actus menetét szabályozzák. (Felolvassa az 1848. V. t. cz. 27, 28, sat. ide vonatkozó szakaszait.) — Ezen felolvasott törvény értelmében joga levén bármely választónak képviselőt ajánlani, felkérem a t. választó urakat, tegyék meg ajánlataikat."

Ekkor Megyaszay Imre választó polgár állott fel, s lelkes szavakban ajánlotta ujra egyhangulag megválasztatni Tisza Kálmánt, mint olyan férfiut, kihez már számos év óta a legőszintébb tisztelet és ragaszkodás tágulni nem tudó kötelékei füznek bennünket, s aki bizalmunkat, szeretetünket, s ragaszkodásunkat, ugy a szeretett hazának, mint városunknak tett számtalan szolgálatai által örök időkre kiérdemelte.

Ez ajánlásra a választók egy szivvel, lélekkel, a lelkesedés felbuzditó hangján szünni nem akaró éljenzésbe törtek ki, — mely éljenzést egyetlen ellentmondó közbeszólás nem zavart meg.

A nehány perczig tartott harsogó éljenzés csillapultával az elnök szólalt fel, s a következő kédést intézte a választókhoz: „Elnöki tisztemből kifolyólag felhivom a t. választókat, nyilatkoztassák ki, megnyugszanak-é egy akarattal, egyhangulag az ajánlott Tisza Kálmán megválasztásában, vagy van-é valaki, a ki szavazást kiván?"

Az elnök e kérdésére a választók Tisza Kálmán egetverő éljenzésével adták meg a feleletet, s az éljenzés szakadatlanul, majdnem 5 perczig tartott.

Ekkor a választás befejezését künn a taraczklövések adták tudtul a főiskola környékét rajmódra ellepett érdeklődő polgárságnak, s elnök Buzás Pál a taraczkok dörgése közt hirdette ki, hogy:

„Tisza Kálmán m. kir. belügyminiszter ő nagyméltósága, a debreczeni első választókerület országgyülési képviselőjévé egyhangulag elválasztatott!"

A választás ezen eredményének kihirdetését ismét szünni alig akaró éljenzés kisérte.

Aztán a választási jegyzőkönyvek állittattak ki, s irattak alá, és intézkedés tétetett, hogy azok a leggyorsabban utnak indittassanak a szeretett képviselőhöz, s a belügyminiszteriumhoz.

Buzás Pál elnök Tisza Kálmánhoz Bécsbe a következő táviratot intézte:

„Tisza Kálmán belügyminiszter urnak, Bécsben. A debreczeni első választókerület nevében üdvözlöm nagyméltóságodat, mint egyhangulag, s lelkesedéssel megválasztott országgyülési képviselőnket. **Buzás Pál,** választási elnök."

A választási actusnak ily lelkes lefolyása után felhangzott a „Hazádnak rendületlenül" s annak lélekemelő éneklése mellett indult meg a választók imposans serege le és a városháza felé!

Az egyház tanács terme előtt, hol az ablakban Kiss Lajos szeretett képviselőnk és Simonffy Imre főkapitány voltak jelen, ismételve felhangzott a lelkes éljen, — melynek rövid szünetekben hangoztatása közt, a mintegy 4000—5000 emberre felnőtt örvendő polgárság a városháza elébe érkezett meg, s ott a választási lobogó körül csoportosulva, éltette a megválasztott képviselőt **Tisza Kálmánt.**

Az örömtől ittasodott választó polgárok ekkor a szózat lelkes énekét kezdték rá, s azt az egész roppant érdekelt közönség a hazafiság szent áhitatával zengette el. — Az éneket Tisza Kálmán harsány éljenzése követte, — s azután nt. **Varga Lajos** ur, kinek ereiben évei számának daczára, ma is a leglelkesebb ifjui vér buzog, egy bérkocsi tetejéről a következő lelkes szavakat intézte a választó polgárokhoz:

„Kedves polgártársak! Tizennégy év leforgása óta immáron 5-ikszer választotta meg Debreczen város I-ső választókerülete képviselőjének hazánk dicső fiát **Tisza Kálmánt** (Éljen!) E nap ünnepnap nemcsak reánk e választókerület polgáraira, hanem az egész városra, az egész Magyarországra nézve, s örömtelt szivvel elmondhatjuk: hogy ünnep nap ez nekünk, melyet az Ur szerzett minékünk, hogy örvendezzünk és vigadjunk! Hangozzék fel tehát itt, e város törvényhatóságának székhelye előtt, hol már megelőzőleg egyhangu bizalom szavaztatott a most megválasztott derék képviselőnek és miniszstertársainak, — hangozzék fel a lelkes éljen, s kivánjuk itt e helyen, tiszta hazafiui érzelemből és lelkesedéssel, hogy az Isten segitse **Tisza Kálmán** képviselőnket azon nagy és nemes czél elérésében, melyet maga elébe kitüzött, hogy hathasson, alkothasson, gyarapithasson az édes szeretett haza javára, hogy az ő müködése folytán, honfiui hálával elmondhassuk: **a haza fényre derült!!** Éljen szeretett képviselőnk, **éljen Tisza Kálmán!**"

E lelkes beszédre a polgárság beláthatatlan tömege a szeretett képviselő éljenzésével válaszolt, s aztán felhangzott Kölcsey hymnusza, s a választópolgárok annak éneklése mellett, a teljesitett hazafiui kötelesség boldogitó tudatával s a haza jobb jövője iránti reménynyel szivükben oszlottak szét.

Lapunk bezárta folytán a mai nap később következett ünnepélyességeiről már nem szólhatunk, s annak igérete mellett, hogy holnapi számunkban hiven referálunk az esti órákban történendőkről, még egyszer lelkesen hangoztatjuk, éljenek a derék debreczeni választó polgárok, éljen szeretett képviselőnk **Tisza Kálmán!!**

+ **Kabinettanács** tartatott márczius 22-én Elhatároztatott, hogy a miniszterek a honvédügyér kivételével — 23-ikán reggel mind Bécsbe menjenek a királynak olaszországi utja előtt fontos államügyekben jelentést és előterjesztést tenni.

+ **A király utjához.** Velenczéből irják: Mindkét fejedelem a királyi palotában fog megszállni. A mi királyunk részére a kertre nyiló lakóosztály van berendezve, az olasz király részére az épület szárnya. A palota, noha mintegy 800 szobából áll, csak a két monarcha kiséretét fogadja magába. Az olasz miniszterek, ugyszintén a senatus s a kamara elnökei fogadókba szállásoltatnak el. — Az olasz király a toscaniai kincstárból elhozatja Benvenuto Celliniféle több milliót érő asztaldiszeket. A magyar király az udine-treviso-mestrei vonalon apr. 5-én reggel érkezik Velenczébe, hová az olasz király néhány órával előbb érkezik. Az ünnepélyes üdvözlés a pályaudvarban fog történni. A két király itt ama 16 evezős hajóba száll, melyet az olasz király 1866-ban velenczei első látogatásakor használt. Utjok hajók, bárkák s gondolák ezreitől kisérve, a Canal Grandén le a Márk-tér felé a Pallazzo Realig fog vezetni, hol elköltik a reggelit, és hol a kölcsönös bemutatások fognak végbemenni. Apr. 6-ának reggelén Campo di Martén szemle lesz mintegy 8000 különböző fegyvernemü katona felett. A szemle után a királyok az államhajón kiséretökkel a Canal della Gindecca és Bacino San Markon át a Lidohoz eveznek, hogy az uj dockokat megtekintsék. A Lidon kocsiba szállnak és lovas kisérettel a Riva melléki fürdőbe kocsiznak. A tenger mentén, a teraszszal szemben az olasz pánczélhajóhad lesz elhelyezve és a királyokat ünnepélyesen üdvözlendi. A két este valamelyikén diszlakoma lesz 130 teritékkel, mely után a Fenice-szinház előadását látogatják meg. A másik estére nagyszerü kivilágitást terveznek, mely alkalommal a Márk-tér teremmé lesz átalakitva, a mennyiben a tér egész kiterjedésében sátortetővel lesz ellátva. Királyunk apr. 7-én reggel utazik tovább Polába, kisérve az olasz hajóraj által addig, mig az osztrák hajórajjal nem találkoznak.

+ **Az Ofenheim-per hatásai.** Grácz választói bizalmi iratot intéztek Rechbauer képv. házi elnökhez azért, hogy egy képv. értekezleten megvetését fejezte ki azon örömujongások felett, melyek Ofenheim fölmentetésében a kormány vereségét látták. Sapieha herczeg, ki az Ofenheim-perben szerepelt, „saját kérelmére", meglehetősen rideg császári kéziratban fölmentetett a galicziai tartományi marsall helyéről s arra gr. Potoczky neveztetett ki. Giskrának pedig értésére adták (igy irja több bécsi lap), hogy ne tekintse magát udvar képesnek, s az értesités pedig igy történt, hogy Giskrát, mint v. b. titkos tanácsost, a feltámadási körmenetre nem hivták meg.

Külföld.

+ **Francziaország.** A versaillesi nemzetgyülés szombaton tartá utolsó ülését, s husvéti szünidejét május 11-éig állapitá meg. A jobbközép azon törekvése, hogy a pótválasztások sürgőssége a nemzetgyülésen kimondassék mint jeleztük, eredménytelen maradt. E mozzanatban franczia lapok a kormány vereségét látják, a miniszterium ugyanis testületileg nem látta tanácsosnak a nemzetgyülés előtt ez ügyben nyilatkozni, ez azonban nem tartóztata vissza, Buffet Meaux és Decazes miniszstereket attól, hogy határozottan ne nyilatkozzanak az inditvány mellett. És mint az eredmény mutatja a kormány tartózkodása nagyon helyén volt, mert az inditvány megbukott, s ellenkező esetben maga után rántotta volna a hoszu vajudások után csak rövid idő előtt született kormányt is.

+ **Spanyolország.** A lapok nehány apróbb csatározásról szóllanak, tehát maradt minden a régi kerékvágásban, s döntő vagy elhatározó ütközetre még mindig semmi kilátás. Mint Londonból irják, illetékes körökben oly hirek szárnyalnak, melyek szerint az angol kormány Alfonzó elismerését sőt segélyezését helyezte volna kilátásba, azon feltétel alatt, ha Alfonzó örökös nélkül bekövetkezhető halála esetére az angol királyi család örökösödését biztositja.

Az országgyülési szabadelvü párt

körének könyvébe eddig beiratta magát 232 tag és pedig a következő sorrendben: Wenckheim Béla báró, Szende Béla, gróf Pejacsevics Péter, Péchy Tamás, Perczel Béla, Trefort Ágoston, Széll Kálmán, Tisza Kálmán, Simonyi Lajos báró, Janitsáry Sándor, Giczey Samu, Wächter Frigyes, Móricz Pál, Hollán Ernő, Lónyay József, Korizmics László, Petrovay Ákos, Urbanovszky Ernő, Brenneberg Mór, Hajdu Ignácz, Molnár Antal, Degenfeld Lajos gróf, Bárány Ágost, Nikolics Sándor, Kvassay László, Salamon Lajos, Fröhlich Gusztáv, (ol-

---

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Az ő kedveért!

MONTAGUE KELEMEN REGÉNYE.

XVIII. FEJEZET.

Szerelem.

(49-ik folytatás.)

„Kérlek, Gertrud, ne veszekedj velem! Végezd dolgaidat, engem pedig hagyj békében?"

„Ne beszélj igy velem Frigyes!" mondá Gertrud mialatt szép, kifejezésteljes szemei könyekkel teltek meg. — „Ne hagyd az elmult but és bánatot egymás közt ismét feléledni!"

„Nem, ne hidd kedves Gertrudom, hisz nem mondtam én semmit! magam sem tudom, hogy mit szólottam! Gyermek, ne képzelegj! Hisz nincs nekem semmi bajom!"

„Az nem igaz; Frigyes, te valamit titkolsz előttem; te valami miatt szerencsétlennek érzed magad! Különben gyanitom! kedves apánk és anyánkra haragszol mert azt a szegény, szerencsétlen Mabelt házunknál maraszották. Tudom, hogy már idejövetele is roszul esett neked; nem tagadom én sem valami szivesen fogadtam akkor; de azóta egész máskép gondolkozom felőle; hidd hidd, hogy e szerencsétlen kedves kis nőt lelkemből szeretem. — De különben is Frigyes, tudom, hogy semmi esetre sem lesz utadban, tehát mire való az a kedvetlenség?"

„Az isten szent szerelmére, Gertrud, ne folytasd, ne kinozz beszédeddel!"

Gertrud csodálkozva tekintett fivérére. — Nem hitte, hogy oly élire állitotta a dolgot, s következőleg folytatá beszédét:

„Édes apánk azt mondá, hogy a történtekre való visszaemlékezés lassan-lassan tünedezik; s hogy valamely dolgot ne hivjunk mindannyiszor emlékezetünkbe a hányszor annak egyik tényezőjét látjuk. Ebből következtetve nem birod-e Mabelt mint családunk egyik tagját elképzelni, — Frigyes, mint egy második testvért, ki kevésbé kinoz annyira mint én!"

„Mint testvérre gondoljak reá, Gertrud! Nem! Nem! Oh szünj meg beszélni mert szavaid őrültté tesznek!"

Ezzel kalapját, botját véve, a szobából gyors léptekkel távozott, mialatt olyas formát mormogott, hogy a póstára megy.

„Oh istenem, mennyire gyülöli e szegény nőt!" — mondá Gertrud midőn fiivére eltávozott. — „De most csak azt szeretném tudni, hogy miért? mi adhatott arra okot? Mindenben oly előzékeny és ügyes! s mégis tartok tőle, ha Frigyes ily ellenvetéseket fog tenni, nem fogja megtartani!"

E kis rövid beszélgetés után ismét házi foglalkozásához fogott, töprenkedve azon valjon Ashton ur, a segéd lelkész, miután atyja eltávozott, elfog-e ma hozzájok látogatni? E segéd-lelkész csinos, fiatal ember volt, s mint látszott Gertrud szivesen látta házuknál. Mielőtt a tenger partra szüleihez utaznék szeretett volna vele beszélni.

„Ha Frigyes vissza jö, felkérhetjük, hogy a theázásnál társaságunkban legyen." — Igy gondolkozott Gertrud mialatt egy kis ábrándozásnak adta át magát, elgondolva, hogy Frigyes már Brixton-Hil-ben van csakhogy saját gondolataitól menekülhessen, mert azon láz, mely minden embert előbb utóbb utól ér, Frigyest is megtalálta, s kezdte érezni, hogy a földön nincs drágább reá nézve, mint azon édes busan szomorkodó szemek melyeknek tulajdonosa nem más mint Latta Alfréd gyászoló özvegye — Mabel.

XX. FEJEZET.

Utban.

Frigyes nem jött haza theára s Gertrud ártatlanságában nem egy könyet hullatott el a miatt, mert azt hitte, hogy fivérét valamivel megsértette.

Ashton ur azonban, mihelyt esteledni kezdett, pontosan jelent meg a lelkészi lakban, mire, természetesen Gertrud ismét vidám, jókedvü lett s egész gondtalanul beszélgetett a segédlelkészszel. Miután egész egyedül volt, nem marasztalhatta vendégét, bár szerette volna, ha még ott időzött volna, hanem azért egész a kapuig kisérte le, hol még nehány pillanatig beszélgettek.

Az utcza mondhatni elhagyottnak látszott; egyetlen élő teremtést sem lehetett abban észrevenni; a félhomály még kisértetiesebbé tette az egészet. Beszélgetésök, mi természetesebb, nem volt más, mint az átellenben üresen álló ház.

„Szeretném, ha valaki kibérelné" — mondá Gertrud. — „Oly elhagyottnak látszik, s egészen elpusztul, de tartok tőle, hogy nem fog senki arra vállalkozni, hogy beleköltözzék. Különben én a magam részéről sem laknám benne!"

„Én sem," — felelt Ashton ur — „higyje el, nem vegyok babonás, de oly házban, melyoly iszonyu emlékek füződnek, borzalmas lakni."

„Nem bánnám, ha egészen lerombolnák", — mondá Gertrud — „De mint látom, már késön van. Jó éjt Ashton ur. Be kell mennem."

A kis hamis azért még kitekintett az utczaajtón Ashton után nézve, ki nem messzire a Holly-Lodge-tól lakott; azután a kertbe tért vissza, hol ábrándokba merülve, a legszebb légvárakat épitette, persze a maga és a segéglelkész részére. Gondolataiból egyszerre nevének hangos kiejtése ébresztette fel.

„Gertrud, kedves Gertrud!"

Már majdnem egész sötét volt; de az ajtóra alkalmazott lámpás épen arczára sütött, ugy, hogy az utczáról jöve mindenki azonnal észrevette.

„Ki hiv?" — kérdé kissé megütközve, s a midőn megfordult, két férfiut vett észre, kik szorosan a kapu mellett állottak.

Az egyik zömök férfiu volt, egyszerü, de nem visszataszitó arczczal, ki, midőn ment, észrevehetőleg sántitott; haja, mondhatni hófehér volt, s áthatóan tekintett szuró szemeivel Gertrudra.

(Folyt. köv.)

vashatatlan) József, Szeniczey Ödön, Oláh Gyula, Galgóczy Sándor, Lészai Lajos, Ghyczy K., Pulszky Ágost, Kovách László, Ghyczy Dénes, Tavaszy Endre, Kármán Lajos, Gidófalvy Albert, Horváth Sándor, Bakcsi Ferencz, Dobsa Lajos, Tormássy M., Trájcsik Alajos, Szabó Imre, Beöthy Algernon, Buzinkay Pál, Makray László, Földváry Mihály, Császár Bálint, Sehaser Frigyes, Lónyay Béla gr., Szmrecsány László, Brogyányi Vincze, Radvánszky Károly, Benedikty Albert, Marx Antal, Vargics Imre, Horváth Károly, Bittó Kálmán, Vladár Ervin, Boday Sándor, Toszt Gyula, Karassiay István, Pap Lajos, Szakáll Antal, Szombathelyi Győző, Szákácsy Dániel, Dimitrievics Milos, Degré Alajos, P. Szathmáry Károly, Zámory Kálmán, Luksics Bódog, Matuska Péter, Farkas Gyula, Bocsánszi Adolf, Vécsey Tamás, Bogyó Sándor, Horn Ede, Cseh Károly, Rauscher Jakab, Váradv Gábor, Molnár Aladár, Eitel Frigyes, Ráday Gedeon gr., Takács Lajos, Kozma Parthen, Istóczy Győző, Balogh János, Radó Kálmán, Máriássy Kálmán, Szemző János, Wahrmann Mór, Bos A., Kiss L., Zeyk K., Szentpályi Jenő, Teleszky I., Szapáry Gyula gróf Szilágyi Dezső, Szomjas J., Simonffy Kálmán, Stoil K., Falk Miksa, Gorove István, Nemes Péter, Zsivkovics János, Matics János, Jurka Bazil, Popovics Jenő, Kemény Mihály, Pulszky Ferencz, Gozman János, Bánó József, Szaplonczay Miklós, Csernátony Lajos, Ivánka Imre, Battha Andor, Bittó B., Bemcsey Gyula, Jókai Mór, Mihályi P., Majthenyi Dezső, Schuller J., Nagy György, Tóth Kálmán, Hets Károly, Fabritius Károly, Bonts Döme, Ernuszt Sándor, Kerkápoly Károly, Csillag László, Wodianer Béla, Urváry Lajos, Farkas Elek, Péchy Mano gr., Kemény István b., Madas Károly, Dulovics Ernő, Zsitvay József, Tóth Vilmos, Smaits Bertalan lovag, Éder István, Éber Nándor, Csáky Tivadar gr., Kendeffy Árpád, Dalnoki Barna, Horváth Lajos, Houchard Ferencz, Tarnóczy Gusztáv, Hradszky Antal, Jendrassik Miksa, Kemény Kálmán b., Huszár Imre, Csemeghy Károly, Wodianer Albert b., Pogány Károly, Harkányi Károly, Nehrebeczky Sándor, Tolnay K. Szitány Ber. Molnár Ist. Szontágh Pál, Matolay E., Bésán Mihály, Horváth Gyula, Horánszky Nándor, Kemény Gábor b., Hammersberg Jenő, Érkövy Adolf, Schmausz Endre, Hodossy Imre, Harkányi Frigyes, Lukácsi Béla, Janitsáry Szilárd, Szabadhegyi Antal, Domahidy Perencz, Lejtényi Győző, Szentiványi Márton, Halassy Gyula, Gáspár András, Tisza László, Molnár György, Beliczey Rezső, Horváth Boldizsár, Baresay Ákos, Fest Imre, Kautz Gyula, Prileszky Tádé, Hajós János, Szabó Lajos, Kálnoky Pál, Károlyi Ede gr., Csáky László(?), Deák Ferencz, Rudics József, Horváth Mihály, Bohus Zsigmond, Szathmáry Miklós, Beöthy Lajos, Jeney József, Bittó István, Ordódy Pál, Ragályi Gyula, Ottlik Géza, Kubinyi Ödön, Bogdán Vincze, Házmán Ferencz, Szilády Áron, Szentimrey Elek, Ráday Gedeon gr., Havas Sándor, Királyi Pál, Major Pál, Podmaniczky Fr. b., Dániel Ernő, Andrássy Aladár gr., Tóth Bálint, Steiger Gyula, Román Miron, Lukács B., Domahidy István, Lehoczky Egyed, Vojnits Barnabás, Dániel Béla, Horváth Döme, Pisuth István, Perényi Zsigmond b., Popovics Deseanu János.

A mint e névsor csak futólagos átolvasásából is látható, ez semmiképen sem teljes névsora még az országgyülési szabadelvü pártnak. Nem tekintve azt, hogy van ezen tagok közt három főrendiházi tag is, hiányzik abból sok oly képviselőnek neve, kik határozottan a szabadelvü párthoz tartoznak, sőt a kör helyiségeiben is sokszor megjelennek, de eddig még nem irták be a nevüket a könyvbe. Többek közt csak Pauler Tivadar, gr. Zichy József, Bartal György, és Zsedényi Ede képviselőket említjük kik nincsenek a névsorban. De sok képviselő, különösen erdélyi, régóta nincs is a fővárosban és igy nem is volt még alkalma a kör könyvébe magát beiratni. A horvátok közt Zsivkovics osztály főnökön és Smaics főrendiházi tagon kivül egyetlen képviselő neve sem található a névsorban, A szászok közt is nagyon kevés jegyezte be magát. A husvéti szünidő után, majd ha teljes számmal fognak remélhetőleg megjelenni a képviselők, fog csak még e névsor kiegészittethetni.

Közlekedésünk megmagyarositása.

Budapest, márcz. 22.

A hazai közlekedési ügy terén foglalkozó magyar szakférfiak tegnapelőtt tartották meg második értekezletüket a Hungária fogadó dsztermében. A jelenlevők számát 500—600-ra tehetjük.

Elnök Tolnay Lajos röviden előadja az összejövetel czélját és egyszersmind megjelöli a napirenden levő tárgyak sorrendjét.

Annak idejében közöltük, hogy a hazai szakférfiak e hó 7-én tartott értekezlete az ismert emlékirat fölolvasása után a közmunka- és közlekedési miniszter urhoz intézendő föliratszerkesztésére egy 15 tagból álló bizottságot küldött ki.

Ez a fölirati javaslat olvastatott föl tárgyalás és elfogadás végett a szakférfiak gyülekezete előtt.

A fölolvasott fölirat a magyar nyelv és a hazai szakerők érvényesitésének jogosultságát és szükségességét fejtegeti; megjegyzi, hogy a nagy nemzeti államokban ily kérdések nyilvános vitatásának szüksége föl sem merülhet; érinti a nagy és veszélyes hatást, melyet a közlekedési eszközök kifejthetnek, ha idegen elemet képeznek, nevetségesnek tartja a kettős nyelv használását, mely az idő rovására a kezelést megnehezíti, lassuvá teszi és mely kettős nyelvü ügyvezetés az állambiztositék terhére felesleges szolgálati személyzet föntartását igényli, kiemeli ama valóban mélyen szomoritó körülményt, hogy nálunk a közlekedési munkatért az állam hivatalos nyelvét nem értő idegenek tartják lefoglalva és hogy a főhivatalnokok mintegy 8 %-je ehhez a kategóriához tartozik. Ezután áttér az eszközök és a teendő intézkedések elősorolására, melyektől az előadott bajok orvoslását várja.

Főbb vonásaiban mi is fölsoroljuk e javaslatokat, melyeket a gyülekezet egyenként éljenzéssel fogadott.

Mig a közlekedési intézetek élén idegen ajku igazgatók és főhivatalnokok állanak, a miniszteri rendeletek végrehajtására gondolni sem lehet. Szükséges tehát, ugymond a felirat, hogy ezek mihamarább alkalmas hazai szakerők által felváltassanak.

Felkéretik a miniszter, hogy az állam hivatalos nyelvének használatára rendeletileg kitüzött véghatáridő meghosszabbitását többé meg ne engedje.

Az idegen nyelven tárgyalt ügydarabok magyarra forditása által az állam hivatalos nyelve nincs tényleg érvényesitve; szükséges tehát, hogy a kettős nyelv helyett feltétlen és kizárólag az állam nyelve legyen az ügykezelés és müködés nyelve.

A kiadott miniszteri rendeletek határozataiba ütköző cselekmények megsemmisitését kéri a felirat.

Mindaddig, mig alkalmas hazai erő rendelkezésére áll, idegenek még ha birják is az állam nyelvét, ne alkalmaztassanak, — kezdetleges uj alkalmazásoknál a végzett müegyetemi magyar ajku hallgatók és vasutgyakornokok előjoggal birjanak.

Végre megkéretik a miniszter, hogy a rendeletek pontos végrehajtásáért az igazgatókat személyesen felelőssé tegye.

A felolvasás befejezése után először is Naszluhácz ur szólalt fel, az alföld-fiumei vasut vezérfelügyelője, ki a felirat felterjesztésének időszerütlenségét igyekezett indokolni. Beszéde vége felé a zajos ellenmondások, mindinkább fokozódtak. Naszluhácznak visszatetszéssel fogadott érveléseit Boros, utóbb Banovics urak czáfolták s tárgyi előadásaikat valóságos tapsvihar követte. Radics konstatálni kivánta, hogy Naszluhácz előterjesztett véleményével és nézeteivel teljesen elszigetelten áll. A kassa-oderbergi vasut magyar nyelvtanárának és forditójának pro domo történt elhangzó nyilatkozata után fölszólaltak még Könyves Tóth és Horváth Lajos, kik a felelősséget az igazgatótanács tagjaira is kiterjeszteni óhajtották; továbbá Petényi, Hegedüs, Ambrus, Takács stb. A fölirat a vita berekesztése után 3 tag kivételével közhelyeslés között elfogadtatván, a 15 tagu bizottságnak köszönet szavaztatott.

A fölirat átnyujtásával szintén a 15 tagu bizottság bizatott meg.

Ezután inditvány tétetett egy 12 tagból álló állandó müködő bizottság megválasztására, mely inditvány közhelyeslés között elfogadtatván, a szavazatok összeszedése 3 tagból álló (Ambrus, Boros, Takács) bizottságra ruháztatott. Azalatt, mig a gyülekezet tagjai a föliratot aláirták, a szavazatszedő bizottság is befejezte müködését, mire az ülés eloszlott.

Amerikai rendszerü ipariskolák felállitásáról.

Dr. Pollacsek Gyulától.

(Folytatás.)

Mindez nem valami különösen ujszerü, s ezekkel egyöntetü, hasonló számtalan iratban már régen megvitattatott hosszában széltében. Hanem az benne az uj, hogy az emlitett berendezések, és az ezek alapjául szolgáló nézetek és elvek egy községben csakugyan életbe léptettettek. Nálunk még ezeknek a tudomány medenczéjéből sok közbeeső rétegen kell keresztül vergődniök, mig a realis talajt megáztathatják; de ott gátolatlan, practikus kezdeményezés folytán az egészséges emberi ész utján a kivitelnek elvitázhatlanul meggyőző fokára emelkedtek. Ott minden mintegy önmagától fejlődött, azaz a legtermészetesebb viszonyokból nőtt ki.

Az iskoláknak természet szerint kellett szelliős, tiszta, egészséges és kényelmeseknek lenniök; természet szerint kellett a városban negyedek szerint elosztva felállittatniok, hogy egy gyermek lakásától se legyenek nagyon távol, a családok minden gyermekének természet szerint kellett ugyanazon közös iskolába járniok, természetszerüleg ültek a fiuk és leányok együtt tanitójuk és tanitónőik lábainál. — tanitók és tanitónők természet szerint lehettek ugyanazon iskolában alkalmazva, — a mennyiben egyenlő jó tanitásban részesültek, s ezért egyenlő tanképességgel birhattak, minden iskola élére természet szerint állittatott egy igazgató, s valamennyi iskolák élére egy inspector, s az egész iskolaügynek természetszerint kellett egy választmány által vezettetnie, mely a községtanács által választatik, s melynek számos eleme az iskolákkal állandó érülközésben s élteljes összeköttetésben van. — Ezek oly természetesen folynak egymásból, hogy a felett kellene csodálkoznunk, ha ez nem mindenütt igy volna.

És nálunk még is mindez egész máskép van. Mi őrizkedünk az iskolák jobb berendezésétől, mert félünk a költségektől s mert az eddigi nyomorusággal kénytelenségből megtudtunk elégedni.

Mi az iskolába való feljárás vagy hazamenetelnek nem ismerjük veszélyeit, mert holmi kis városkában ébredtünk életre, s mert a munkás nép segélytelen állapotáról talán még fogalmunk sincs, mi ugyanazon család gyermekeit elválasztjuk egymástól az uton mig iskolába mennek s bent az iskolában is, mert megfeledkeztünk a fiatal különnemü gyermekek együttéléséből fejlődő ingerről és ez együttélés képző erejéről. Nekünk nincsenek tanitónőink iskoláinkban, mert mi még nem jutottunk világos tudatára a nőknek a nevelés terén nyilatkozó figyelemreméltó munkakörének. — Ez büntetése azon vétkeknek, melyeket a nőnem ellen oly sok oldalról elkövettünk. A mi korlátolt viszonyaink közt csak a fiuk neveléséről gondoskodtunk, s a lányokat a konyhába és kamarába küldtük, szellemi képességeik ápolását elhanyagoltuk, ezáltal elvettük önállóságukat, s a családtanácsban megvontuk tőle a megjelenés és szólás jogát. Még magában a mi mesterséges államtanodai szervezetünkben sem találunk egy, az amerikai conforme továbbképző leányiskolának megfelelő intézetet.

(Vége következik.)

HELYI HIREK.

— **Hirdetés.** A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi miniszteriumnak a f. évi marcz. 1-ről 8470/12 sz. a. a városi hatósághoz intézett leirata folytán, közhirré tétetik, hogy a cs. kir. katonai épitészeti hivatalok, a cs. kir. közös hadügyminiszterium által ujonnan rendszeresittetvén, minél fogva az azoknál rendszeresitett, és hoszasan szolgált altisztek számára fentartott polgári állomások betöltése legközelebb beszüntettetik, miért is az emlitett állomások elnyerése czéljából a netán jelentkezni akaró altisztek immár nem folyamodhatnak. Debreczen, 1875, marcz. 20. Debreczen város kapitányi hivatala.

— **Egy kis megjegyzés** a „Debr.“ 57-ik számában megjelent hagymatéri levélre. E sorok irójának még élénk emlékezetében van azon körülmény, hogy mintegy két év előtt ugyancsak a „Debreczen“ hasábjain a Hagymatér czélszerü felhasználása, befásitása, kikövezése stb. iránt oly tervek láttak napvilágot, melyek akkép valának tartva, mintha azokat a közlő ur találta volna ki, s azoknak végrehajtását az ő tanácsára rászoruló városi hatóságnak jó lelkiismerettel javasolta is; azonban a látszat és valóság között azon kis különbség volt, miszerint a szóban forgó terveket közlő ur épen azon uap reggelén, az azok kezdeményezésében egyedül illetékes főtisztviselőtől, élő szóval elmondva, hallotta; valamint történetesen épen jelen volt e sorok közlője is; s az emlitett főtisztviselő aztán nem kevésbé lehetett meglepetve, midőn az este megjelent lapban saját tervének más tulajdona színében feltüntetett közlését olvashatta, s utbaigazittatását akkor, s azon részről, mikor és kitől azt épen nem is remélhette volna. Ugyanezen illetékes főhivatalnok nem késett már azt előzőleg, mielőtt saját tervei ily szokatlan módon adattak tudtára, azon intézkedéseket megtenni, melyek a terv foganatosithatására szükségeseknek látszottak, de minthogy pénzzel járják a vásárt, s pénzt pedig ezen czélra csakis akkor lehetendett forditani, ha a megkivántató összeget, legalább részben, a városi költség előirányzatot összeállitó bizottság a budgetbe felveszi: a Hagymatér érdekében valami lényeges intézkedés azért nem történhetett meg eddigelé, mert az illető bizottság csak a jelen 1875. évi költségvetésbe vett fel a fentebbi czélból 500 frtot, s igy az anyagi segély a már évek óta kész terv foganatosításához hozzájárulhatván, a kivánt eredmény elérhetése utjában most már akadály nincs, tehát a kellő rendezési munkálatok mielőbb megkezdethetnek, a midőn is az eddig a Hagymatéren állomásozó talyigások onnan természetesen elrendeltetvén, de ezeknek mikénti és hol leendő legczélszerübb elhelyezése felől a levéliró mélységes hallgatásba van merülve, a mit közben legyen mondva, nagyon helyesen is cselekszik s nem hozza világ elé bölcs utasitásait, miután erre nézve semmi kész terv nincs tudomására, miként van a Hagymatér rendezésére vonatkozólag, s kénytelen magától e dicsőséget a legjobb akarata mellett is megvonni.

— **A helybeli iparos ifjak** önképzőegyleténél szervezés alatt levő betegsegélyezési intézmény alapnövelésére a debreczeni magyar- és szürszabó ipartársulat 20 o. é. ftot juttatván egyle i elnök Rácz György ur utján kezeimhez; midőn annak átvé elét nyugtatni kedves kötelességemnek ösmerem: fogadja a czimzett ipartársulat e becses adományáért az egylet nevében hálás köszönetemet. Debreczen, 1875. márcz. 23. Svoboda József, egyleti pénztárnok.

— **A Weisz Ferencz** által, halála után, a helybeli szegények között valláskülönbség nélkül kiosztatni hagyományozott 50 ftot tevő összeg holnap reggel fog az e czélból felrendelt szegényeknek a Komáromi-háznál szétosztatni.

— **Eltünt** a mult hét utóján egy helybeli füszerkereskedésben mint tanuló alkalmazott s ideváló illetőségü ifju, kinek hollétéről mindezideig legkissebb tudomást szerezni nem lehetett.

— **Az éjjel bekövetkezett** kegyetlen hideg éjszaki szél oly dermesztő erejü volt, hogy a nagyerdőn, a fürdőház kertjében egy csavargónak látszó egyént megölt; a megtagyott holttest ma d. e. az e felől értesült rendőrség által a közkórházba szállittatott.

— **A szarvasmarha-husárak** a helybeli mészárosok által f. évi marcz. 24-től 31-ig megállapitva, s a hatóságnál szabályszerüleg bejelentve, a következők: 20 kr hatvan u. Balsay Gábornál, varga- szentanna és csapó u: Balogh Istvánnál; minden többi mészárszékben pedig: 22 kr.

— **A budai orsz. tébolydai** igazgatóság tegnap tudósitotta a városi hatóságot; ottan ápolás végett pár év előtt elhelyezett helybeli születésü és illetőségü Vallis Vilmosnak f. hó 22-én bekövetkezett halála felől, az elhunyt hozzátartozóinak értesitése czéljából.

= **Egy igen ügyes**, s jónevü zongora hangoló érkezett Debreczenbe, Wachter Ignácz Kassáról, ki a mint halljuk nehány napig itt marad, s szivesen áll szolgálatára a n. é. közönségnek. Bővebb felvilágositással szivességből ifj. Csáthy Károly könyvkereskedése szolgál.

= **Egy hulla** találtatott tegnap egy erdei elhagyott gunyhóban, melyen az erőszakoskodás semmi jele nem észlelhető. A hullában egy ismeretes csavargót fedeztek fel, ki már hosszabb idő óta bolyong az erdőségekben, s éjjelente ez emlitett kunyhóban vonta meg magát. A hulla mellett egy félig kiivott spirituszos palaczk találtatott.

⊙ **A „Debreczen“** ujdondásza tegnapelőtt ismeretes jezsuita modorában ujságolta, hogy a választási lobogó „Tisza“ — házára is kitüzetett. — Nehogy ezen nem eléggé világos közlés féremagyaráztassék ezennel tudatjuk, hogy e kérdéses lobogó a „Tisza biztosító intézet“ házára tüzetett ki, a mit azonban azok a kedves vakondokok jónak láttak ugy tudomásra hozni, hogy a közönség Tisza K. házát is érthesse alatta. Hja, bizonyos embereknek nehéz az olyan szokáson tul tenni magukat, a mi már második természetükké vált.

— **Hibaigazitás**. Lapunk tegnapi számának nyilttérrovatában Linczer Vilmos által közölt czikkbe értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. Linczer, illetőleg Kohn Vilmos ur azon közleményben ugyanis a következőleg ir a Nánásy örökösök házában egy utczai helyiséget és lakást „szó és egyezség szerint“ bérbe vettem — holott igy kellett volna irva lennie „szó és **irásbeli** egyesség szerint.“ Mit is ezennel helyreigazitunk.

ÉRTÉK- ÉS VÁLTÓ-FOLYAM

a bécsi cs. kir. nyilvános tőzsdén

1875 márcz. 24-án.

5% metalliques 71,00., 5% nemzeti kölcsön 75,80., 1860-ki államkölcsön 111.80, bankrészvények ,62, hit elrészvények 220.50, London 111.35., magyar földtehermentesitési kötvény 97,50., temesvári földtehermentesitési kötvény 77,50., erdélyi földtehermentesitési kötvény 76,00., Horváth-Slavon földtehermentesitési kötvény 80.—, ezüst 105,65., cs. kir. arany 5.26, Napolend'or 8.90½.

PIACZI ÁRAK DEBRECZENBEN.

Márcz. 23. alsó és felsőárak., 1 mérő buza 3.90—4.30., 1 mérő kétszeres 3.40.—3.60., 1 mérő rozs 3.00—3.20., 1 mérő árpa 2.30—2.50 1 mérő zab 1.80—1.90., 1 mérő tengeri 2.40—2.70., 1 mérő köles 3.00—3.20., 1 mérő kása 6.50., 1 zsák burgonya 1.40., 1 mázsa szalonna 36, 37, 38., 1 mázsa háj 38½, 39, 40 frt.

HIRDETÉS.

Eladó széna és luczerna.

25 boglya kitünő minőségü

LUCZERNA és SZÉNA

szabad kézből minden órán jutányos árak mellett eladó.

Értekezhezhetni az egyháztéren 1087. sz. a. vagy e lapok szerkesztőségében.

74 1—3

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**
Főmunkatárs: **Hamar László.**

HIRDETÉSEK

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE
Debreczenben.
A FÉRFI DIVATTEREM
Czegléd-utcza 2. sz. a.
ajánlja a n. é. közönségnek a tavaszi idényre:

Fehérnemü raktárából:
CHIFFON INGK 1.20—3.50ig
Rumburgi ingek 4—10 frtig
Szines Kreton ÉS OXFORT INGEK 1,20—4 frtig.
MAGYAR ÉS NÉMET lábravalók
himzett ingbetétek selyem, batiszt és len zsebkendők
HARISNYÁK

Tavaszi ruharaktárából:
1 egész tavaszi férfi öltöny 12—28 frtig
Egy tavaszi felöltő 12 frttól 20 frtig.
Egy fekete öltöny 20—30 frtig.
Gyermek öltönyök (3 évestől kezdve.)
Vidéki rendelmények pontosan eszközöltetnek.

Kalap és férfidivat raktárából:
Legujabb divatu magyar és német kalapok,
NYAKKENDŐK
GALLÉROK és *KÉZELŐK*,
valódi franczia NŐI és FÉRFI keztyük,
Mindennemü UTI ESZKÖZÖK.

Választási
LOBOGÓK
gyapju és selyemszövetből,
nagy betüs feliratta!,
bárminő nagyságban és mennyiségben minden órán megrendelhetők s a legjutányosabb áron kaphatók
Svoboda Józsefnèl
a Fehérló mellett.
69 3—3

Kitünő minőségü
HUSVÉTI SONKA
kapható fontonkint 44 krjával
Strauss Jánosnál,
a nagycsapó-utcza elején.
70 2—3

Nagy választék!!!
KUBINYI KÁLMÁN
üzletébe
DEBRECZENBEN
következő áruk
igen nagy választékban megérkeztek
u. m.:
Férfi és gyermekkalapok!
NYAKKENDŐK!
NAPERNYŐK:
Őzbőr keztyük!
TOILETTE CZIKKEK!
és
ÉKSZEREK!
melyek az igen olcsó árak végett is a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánltatnak.
Igen olcsó árak mellett!!!

Laptulajdonos **Molnár György.** Kiadja a könyv- kőnyomda s kártyagyári részv. társulat Debreczenben.